

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om notarius publicus och till lag om ändring av 34 § i lagen om konsulära tjänster

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 mars 2014 regeringens proposition med förslag till lag om notarius publicus och till lag om ändring av 34 § i lagen om konsulära tjänster (RP 11/2014 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Liisa Vanhala, justitieministeriet

- häradsskrivare Toni Ruotsalainen, Magistraten i Helsingfors.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- inrikesministeriet
- finansministeriet
- Statens ämbetsverk på Åland
- Ålands landskapsregering
- Befolkningsregistercentralen
- Regionförvaltningsverket i Östra Finland
- Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en ny lag om notarius publicus, genom vilken den gällande lagen med samma namn upphävs. Propositionens syfte är att göra lagstiftningen om notarius publicus tidsenlig.

Lagen föreslås få bestämmelser om vilka tjänstemän som är notarius publicus, notarius publicus uppgifter, lokal behörighet, bekräftelse av intyg som utfärdats av notarius publicus, protokollföring och legalisation av handlingar.

Notarius publicus är enligt förslaget chefen för en magistrat och en av honom eller henne förordnad tjänsteman vid magistraten. I fråga om landskapet Åland föreslås det att av Statens ämbetsverk på Åland förordnade tjänstemän vid ämbetsverket är notarius publicus. Landskaps-

åklagaren och landskapsfogden ska inte längre anförtros uppdrag som notarius publicus.

Bestämmelserna om notarius publicus uppgifter motsvarar till största delen nuläget. Notarius publicus ska på begäran styrka underskrifter och kopior av handlingar, bekräfta att en myndighet eller en person är behörig att företa en viss tjänsteåtgärd eller att någon har en viss tjänsteställning eller behörighet eller är rättsligt behörig att företräda någon annan, utfärda intyg över innehållet i handlingar som företetts notarius publicus samt över rättsliga och ekonomiska förhållanden, vara vittne när ett tresorfack eller något annat förvaringsrum stängs eller öppnas samt övervaka lotteridragningar.

I lagen föreslås dessutom bestämmelser om att notarius publicus får bekräfta att en formbunden eller annan skriftlig redogörelse, utredning eller anmälan har lämnats. Notarius publicus föreslås dessutom få behörighet att vidta sådana åtgärder som motsvarar de uppgifter som uppräknas i lagen och som på grund av något annat lands lagstiftning behövs för att bevaka rätt eller

fördel utomlands eller utföra en rättshandling utomlands. En sådan åtgärd får dock inte vidtas om den strider mot grunderna för Finlands rättsordning.

Dessutom ändras hänvisningarna till lagen om notarius publicus i lagen om konsulära tjänster så att de gäller den nya lagen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I likhet med regeringen anser utskottet att den gällande lagen om notarius publicus (287/1960) med fördel kan ersättas med en helt ny lag med samma namn, eftersom det under årens lopp har skett stora förändringar i uppgifterna för notarius publicus. En del uppgifter som tidigare var betydande har numera minskat avsevärt. Det gäller bland annat att ta upp protest enligt växellagen (242/1932) och checklagen (244/1932) och utfärda vederhäftighetsintyg. I takt med det ökande internationella umgänget har det blivit fler intyg som ska utfärdas för utländska myndigheter. I stället har en del av bestämmelserna blivit onödiga eftersom det har stiftats allmänna förvaltningslagar.

Lagförslaget föreskriver om tjänstemän som är notarius publicus, uppgifter för notarius publicus, lokal behörighet, bekräftelse av intyg som utfärdats av notarius publicus, protokollföring och legalisation av handlingar. Dessutom hänvisar lagförslaget till uppgifter för notarius publicus som ingår i annan lagstiftning. Det rör sig om bland annat äktenskapslagen (234/1929), lagen om faderskap (700/1975), lagen om köpvittnen (573/2009) och lagstiftningen om sättande i kraft av konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar (FördrS 46/1985). Propositionen redogör närmare för innehållet i lagförslaget.

I sitt yttrande föreslår Statens ämbetsverk på Åland att också någon annan myndighet i landskapet än ämbetsverket kunde ha hand om de uppgifter som hör till notarius publicus. Enligt

lagförslaget ska tjänstemän förordnade av Statens ämbetsverk på Åland vara notarius publicus i landskapet. Landskapsåklagaren och landskapsfogden föreslås alltså inte längre inneha uppdraget. Orsaken är, enligt vad utskottet erfar, framför allt att uppdraget som notarius publicus inte har några kopplingar till landskapsåklagarens eller landskapsfogdens övriga uppgifter. Redan nu är det tjänstemän på Statens ämbetsverk på Åland som utför de flesta notarius publicus-uppgifterna på Åland. Följaktligen är det företrädesvis bara ämbetsverket som får regelbunden erfarenhet av alla de varierande uppgifterna. Också tanken att bestämmelserna ska vara lika i hela landet talar för förslaget i propositionen. Dessutom kan man ordna med servicetillgången genom ett system med tidsbeställning, menar utskottet. Den föreslagna lagen ger dessutom notarius publicus rätt att utföra sina uppgifter i hela landet. Behörigheten är alltså inte kopplad till exempelvis magistraternas verksamhetsområden. Samtidigt vill utskottet framhålla att Statens ämbetsverk på Åland bör säkerställa tillgång till service året runt.

Sammanfattningsvis anser utskottet propositionen vara nödvändig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker följaktligen lagförslagen utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 23 april 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
vordf. Mika Kari /sd
medl. Jussi Halla-aho /saf
Rakel Hiltunen /sd
Risto Kalliorinne /vänst
Elsi Katainen /cent

Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd
Tapani Mäkinen /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Antti Rantakangas /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.